

رای شماره ۷۹۶ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۰۸ هیأت تخصصی مالیاتی، بانکی (عدم ابطال بند (۳) جدول نرخ سود تسهیلات در عقود مبادله ایی و بند (۳) جدول نرخ سود تسهیلات در عقود مشارکتی از بخشنامه شماره ۱۷/۴۷/ب مورخ ۱۵/۰۴/۱۳۹۵ و بخشنامه شماره ۴۷/۴۷/ب مورخ ۱۷/۱۱/۱۳۹۶ اداره کل سازمان و روش های بانک مسکن و اعمال ماده (۱۳) قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری)

شاکی دادخواستی به طرفیت وزارت امور اقتصادی و دارایی کشور، به خواسته ابطال بند (۳) جدول نرخ سود تسهیلات در عقود مبادله ایی از بخشنامه شماره ۱۷/۴۷/ب مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۱۵ و ابطال بخشنامه شماره ۴۷/۴۷/ب مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۱۷ اداره کل سازمان و روش های بانک مسکن، به دیوان عدالت اداری تقدیم کرده است که به هیأت عمومی ارجاع شده است. متن مقررات مورد شکایت به قرار زیر می باشد:

- بند (۳) جدول نرخ سود تسهیلات در عقود مبادله ایی و بند (۳) جدول نرخ سود تسهیلات در عقود مشارکتی از بخشنامه شماره ۱۷/۴۷/ب مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۱۵ اداره کل سازمان و روش های بانک مسکن

« با سلام و احترام

در راستای اجرای سیاست های پولی و اعتباری نظام بانکی کشور (موضوع جلسه یک هزار و دویست و بیستم شورای محترم پول و اعتبار در مورخ ۸/۴/۹۵) نرخ سود تسهیلات عقود مشارکتی و مبادله ایی، به شرح ذیل تعیین می گردد:

نرخ سود تسهیلات در عقود مبادله ای

۳

تسهیلات فروش اقساطی مسکن- (خرید- واگذاری سهم الشرکه)- و جعاله تعمیر- و تکمیل مسکن از محل اوراق گواهی حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن-

۵/۱۷ %

نرخ سود تسهیلات در عقود مشارکتی

۳

مشارکت مدنی از محل اوراق گواهی حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن-

۵/۱۷ %

- ابطال بخشنامه شماره ۴۷/۴۷ ب مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۱۷ اداره کل سازمان و روش های بانک مسکن

« در راستای کمک به اجرای سیاست های دولت جهت حمایت از احیای بافت های فرسوده و ناکارآمد شهری و حمایت از کاهش نرخ سود تسهیلات اعطایی جهت در استطاعت بودن اقساط تسهیلات، هیأت مدیره محترم بانک طی نامه شماره ۵۹۱/۱۰ مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۱۲ دبیر هیأت مدیره محترم، با کاهش نرخ سود تسهیلات فروش اقساطی (خرید، واگذاری سهم شرکت) و مشارکت مدنی اعطایی از محل ارائه اوراق گواهی حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن در بافت های فرسوده و ناکارآمد شهری به ۱۶ درصد موافقت فرمودند. در این خصوص مواردی را به شرح ذیل به استحضار می رساند:

۱- کاهش نرخ سود تسهیلات فروش اقساطی و مشارکت مدنی از محل اوراق گواهی حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن در بافت های فرسوده و ناکارآمد شهری به ۱۶ درصد، ناظر به آن دسته از قراردادهای تسهیلاتی است که از تاریخ ۱۳۹۶/۱۱/۱۸ و به بعد منعقد (ثبت قطعی قرارداد) می گردند...»

* دلایل شاکی برای ابطال مقرر مودر شکایت :

۱- بخشنامه شماره ۱۷/۴۷ ب مورخ ۱۳۹۵/۴/۱۵ بانک مسکن نرخ سود تسهیلات خرید مسکن از محل اوراق گواهی حق تقدم تسهیلات بانک مسکن را ۵/۱۷ درصد اعلام نموده است در حالی که به موجب فصل سوم قانون عملیات بانکی بدون ربا و ماده (۲) آیین نامه آن، مرجع قانونی تعیین نرخ سود تسهیلات بانکی شورای پول و اعتبار بوده است که نرخ این تسهیلات را از ابتدای سال ۱۳۹۴، شانزده درصد اعلام کرده است.

۲- بخشنامه ۴۷/۴۷ ب مورخ ۱۷/۱۱/۹۶ بانک مسکن، که کاهش نرخ سود تسهیلات فروش اقساطی از محل ارائه گواهی حق تقدم را ۱۶ درصد اعلام داشته ، صرفا بافت های فرسوده و ناکارآمد شهری را مشمول دانسته است. به عبارت دیگر سایر بافت های شهری مشمول بخشنامه شماره ۱۷/۴۷ ب مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۱۵ با نرخ ۵/۱۷ درصد خواهند بود، در حالی که در مصوبه ۱۳۹۴/۰۲/۲۸ شورای پول و اعتبار به صورت کلی نرخ استفاده از تسهیلات مورد بحث را ۱۶ درصد فارغ از محل، بافت و کارآمدی آن مورد حکم قرار داده است.

* در پاسخ به شکایت مذکور، اداره کل حقوقی بانک مسکن به موجب لایحه شماره ۱۱۱۶۲/۶۹ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۳ به طور خلاصه توضیح داده است که:

مستند عمل بانک مسکن در پرداخت تسهیلات مطابق مقررات مورد شکایت، نامه شماره ۱۱۶۵۹۵/۱۱ مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۱۴ اداره مطالعات و مقررات بانکی بانک مرکزی و براساس مصوبات هزار و دویست و بیستمین جلسه شورای پول و اعتبار در مورخ ۱۳۹۵/۴/۸، بوده است که نرخ سود تسهیلات عقود مشارکتی و غیر مشارکتی را حداکثر ۱۸ درصد تعیین نموده است. از سوی دیگر در راستای کمک به سیاست های دولت جهت حمایت از بافت فرسوده و ناکارآمد شهری، نرخ سود تسهیلات از محل اوراق مذکور با کاهش ۱۶ درصد تعیین گردیده است.

* نظریه تهیه کننده گزارش:

با مذاقه در اوراق و محتوای پرونده، به موجب بند (۴) ماده (۱۴) قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱/۰۴/۱۸، «تعیین میزان حداقل و حداکثر بهره و کارمزد دریافت و پرداخت بانکها» از اختیارات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می باشد که به موجب تبصره ماده فوق الذکر «استفاده از اختیارات موضوع این ماده باید قبلا به تصویب شورای پول و اعتبار برسد»، نظر به این که مقررات مورد بحث بر مبنای مصوبات هزار و دویست و بیستمین

جلسه شورای پول و اعتبار در تاریخ ۱۳۹۵/۰۴/۰۸ تصویب گردیده است نظر به این که بخشنامه های مورد شکایت در تبیین حکم مقنن و شیوه های اجرایی آن بوده لذا خلاف قانون و خارج از اختیار نمی باشد.

تهیه کننده گزارش:

محسن مرادیان

رای هیأت تخصصی مالیاتی، بانکی دیوان عدالت اداری

با مذاقه در اوراق و محتوای پرونده، به موجب بند (۴) ماده (۱۴) قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱/۰۴/۱۸، «تعیین میزان حداقل و حداکثر بهره و کارمزد دریافت و پرداخت بانکها» از اختیارات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می باشد که به موجب تبصره ماده فوق الذکر «استفاده از اختیارات موضوع این ماده باید قبلا به تصویب شورای پول و اعتبار برسد»، نظر به این که مقررات مورد بحث بر مبنای مصوبات هزار و دویست و بیستمین جلسه شورای پول و اعتبار در تاریخ ۱۳۹۵/۰۴/۰۸ تصویب گردیده است نظر به این که بخشنامه های مورد شکایت در تبیین حکم مقنن و شیوه های اجرایی آن بوده لذا خلاف قانون و خارج از اختیار نبوده، به استناد بند «ب» ماده ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲، رای به رد شکایت صادر و اعلام می کند. رای صادره ظرف مدت بیست روز از تاریخ صدور، از سوی ریاست ارزشمند دیوان عدالت اداری و یا ده نفر از قضات گرانقدر دیوان قابل اعتراض است.

دکتر زین العابدین تقوی

رئیس هیأت تخصصی مالیاتی و بانکی

دیوان عدالت اداری